سخن سردبیر

سلامت در افق سیاست‌های کلی

سلامت نعمت مجهول‌الهی است. در نیایش معنوی امام سجاد علیه‌السلام ویژگی‌های متعالی و بی‌نظیری بر آن بر شمرده شده است:

"اللّهُمّ صَلّ عَلَی مُحَمّدٍ وَ آلِهِ، وَ أَلْبِسْنِی عَافِیتَک، وَ جَلّلْنِی عَافِیتَک، وَ حَصّنّی بِعَافِیتِک، وَ أکرمْنِی بِعَافِیتِک، وَ أغْنِنِی بِعَافِیتِک، وَ تَصَدّقْ عَلَی بِعَافِیتِک، وَ هَبْ لِی عَافِیتَک وَ أفْرِشْنِی عَافِیتَک، وَ أصْلِحْ لِی عَافِیتَک، وَ لَا تُفَرّقْ بَینِی وَ بَینَ عَافِیتِک فِی الدّنْیا وَ الْآخِرَةِ. اللّهُمّ صَلّ عَلَی مُحَمّدٍ وَ آلِهِ، وَ عَافِنِی عَافِیةً کافِیةً شَافِیةً عَالِیةً نَامِیةً، عَافِیةً تُوَلّدُ فِی بَدَنِی الْعَافِیةَ، عَافِیةَ الدّنْیا وَ الْآخِرَةِ. وَ امْنُنْ عَلَی بِالصّحّةِ وَ الْأَمْنِ وَ السّلَامَةِ فِی دِینِی وَ بَدَنِی، وَ الْبَصِیرَةِ فِی قَلْبِی، وَ النّفَاذِ فِی أُمُورِی، وَ الْخَشْیةِ لَک، وَ الْخَوْفِ مِنْک، وَ الْقُوّةِ عَلَی مَا أَمَرْتَنِی بِهِ مِنْ طَاعَتِک، وَ الِاجْتِنَابِ لِمَا نَهَیتَنِی عَنْهُ مِنْ مَعْصِیتِک[1]......"

"خداوندا بر محمد و آلش درود فرست، و لباس عافیت بر من بپوشان، و سراپایم را به عافیت فراگیر، و به عافیت محفوظم دار، و به عافیت گرامی‌ام دار، و به عافیت بی‌نیازم کن، و عافیتت را بر من صدقه ده، و مرا عافیت بخش، و و برایم بستر عافیت بگستر، و عافیت را برایم از هر مانعی پیراسته ساز، و در دنیا و آخرت بین من و عافیت جدایی مینداز. خداوندا بر محمد و آلش درود فرست، و مرا عافیت بخش عافیتی کافی و شفابخش، و برتر و روزافزون، عافیتی که در بدنم عافیت تولید کند، و در یک کلمه: عافیت دنیا و آخرت، و بر من منّت نِه به تندرستی و امنیت و سلامت در دین و بدن، و بصیرت در دل، و پیشرفت در امور، و هراس و بیم از تو، و توان و قدرت بر انجام طاعتی که مرا به آن فرمان داده‌ای، و اجتناب از نافرمانی‌ات که مرا از آن برحذر داشته‌ای[2]......"

در این مکتب الهام‌بخش، سلامت به منزله پیوستگی و همبستگی و هماهنگی با اقیانوس بی‌انتهای نعمت‌های الهی برای انسان تعبیر شده است.

سیاست‌های کلی سلامت سندی با ریشه‌های و حیاتی، اهداف متعالی و رویکردهای علمی و فناورانه و آموزه‌هائی مشتمل بر راهبردهای عینی و واقع‌بینانه است. این سند چراغ راه و پرچم هدایت نظام سلامت در مسیر پر تلاطم جاری و مقصد دشوار و پرفراز و نشیب آتی است. تنظیم ،تدوین تبیین، نهادینه‌سازی، اجراء و پایش سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌های سلامت در پرتو انوار و رهنمودهای سیاست‌های کلی به منزله سوارشدن بر سفینه نجاتی است که سرنشینان را از بیم امواج و گرداب‌های مهلک در امان می‌دارد. عدول از مسیر این سفینه هدایت نیز گرفتاری در بحران‌های بنیان برافکنی است که موجبات محرومیت نسبی آحاد ملت از نعمت بزرگ سلامت را رقم خواهد زد. از ویژگی‌های این سند، ارزش بنیانی ، عدالت‌محوری، جامعه‌شناختی، مردم شناختی، جامعیت، واقع‌بینانه بودن، پاسخگویی، قابلیت اجرا و عمل، هماهنگ بودن با موازین علم و فناوری و متناسب بودن با فرهنگ اسلامی مردم بزرگ ایران است.

جای تأسف است که سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان و مجریان ارشد نظام سلامت، این سند حیات بخش را مهجور و آن را محور سیاست‌ها و تصمیمات و برنامه‌های خود قرار نداده‌اند. موجب نگرانی است که تأثیرگذاری از فرهنگ سکولار و الگوبرداری از نظام سلطه

---

۱. بخشی از دعای بیست و سوم صحیفه سجادیه

۲. https://www.yjc.ir

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-24]

علمی استکبار جهانی و اقتباس از دستورالعمل‌های دیکته‌ای نظام‌های غربی، در نظـام آمـوزش عـالی و نظـام خـدمات و مراقبـت‌هـای سلامت جاری کشور بیش از الهام گرفتن از دستاوردهای ناب و خالص ملی و فرهنگ اصیل و حیات بخش اسلامی و ظرفیت‌های بالقوه عظیم نیروی انسانی داخلی است. فرهنگستان علوم پزشکی در تلاشی روبـه تزایـد در صـدد اسـت تـا ضـمن تبیـین مبـانی و رهیافـت شیوه‌های اجرایی سیاست‌های کلی سلامت، نسبت به فرهنگ‌سازی در عرصـه‌هـای معنـوی، اخلاقـی، خودکفـایی، عـزت و اسـتقلال و خودکفایی اهتمام نماید. در این ویژه‌نامه، شماره قبلی و شماره‌های بعدی، برخی از نتایج طرح‌ها و اقدامات همراستا با رصد کلان نحـوه اجرای این سند توسط نظام سلامت کشور، منعکس و به آراء صـاحب‌نظـران گذاشـته مـی شـود. ایـن مطالـب از محصـولات پژوهشـی طرح‌های انجام شده به‌صورت مشترک، بین فرهنگستان و مراکز تحقیقاتی منتخب، در مورد بندهای ۱۴ گانه سیاست‌های کلی سلامت برگزیده شده‌اند. ضمن سپاس از نویسندگان محترم و مراکز تحقیقاتی ذیربط، امیـد اسـت بـا جلـب حمایـت سیاسـت‌گـذاران و بـذل توجهات برنامه‌ریزان، و در پرتو تلاش‌ها و ابتکارات مدیران، موجبات تحقق منویات مهم‌ترین سند سیاستی سلامت کشور توسط سرمایه انسانی تلاشگر و ارزش‌آفرین در صحنه‌های اجراء و عمل فراهم گردد.

من الله التوفیق و علیه التکلان

سردبیر

[Downloaded from ijhp.ir on 2026-11-24]